

penico, Bove in Log čez Predil gré, in semtertje pri cesti tolikanj opadenih hiš s prostornimi hlevi vidi, kjer zdej le pustota gospodari, si mora misliti, de ljudje, kateri svoj živež samo od polja terjajo, bi si tukej nikoli ne bili stanovanja izbrali, in taci hramb sozidali; ampak de srečniši časi so mógli enkrat po tih krajih biti, in de so stanovniki od ceste svoj živež pričakovali. In taka je zarez bila. Druga cesta po Pontabi se je odperla; vsi vozači so se na-njo vernili, in malokdaj jo še kdo čez Predil pripoka. Zavoljo tega zdaj po tih krajih huda revšina gospodari.

Pa zaupajte, stanovavci pri Soči! zvezda vaše nekdanje sreče zopet vstaja. Mili naš oče Cesar so že 500,000 goldinarjev odšteli, našo cesto popraviti in vse klance in ovinke, kar bo moč, poravnati ukazali. Miroslav Suša, Kavaridske ceste skerbeni ogleda, kateri je pred nekterimi léti s svojo vednostjo že Gerškemu kralju dobro služil, je visoki ukaz dobil, ondi naravniti in krajši cesto poiskati, ktero je mesca listopada med Ročino in Kanalam že mériti začel.

To spomlad se bo začela že delati, in zdi se mi, de, kadar bo naša cesta takó poravnana, si bo Koroški in Štajarski vozač krajši in lepši pot do Tersta izbral, in Brežko Rebulo memo nas domú vozil. Ako pa vas spomnim, de našiga miliga Cesarja serčne želje so zme-rej bile in so še tudi zdej, vse kraje celiga Cesarstva po nar krajših potih s cesarskimi poštami skleniti, vam tudi iz gotovih vzrokov prerokujem, de kmalo po tem, se bo tudi po naših vaséh glasila cesarskiga poštniga hlapca trobenta.

V Ročini.

F. J. Cafov.

Žganje huda huda reč.

(Strašna prigodba.)

Dokaj žalostnih nasledkov pijačevanja so že pr-ljube Novice svojim bravcam oznanile, in zraven živo opominjevale, se nezmérne pijače, posebno pa žganja ogibati, kér je hud strup ne le telesu ampak tudi duši. Naj tedej še to žalostno prigodbo povedó, ki se je pred petimi léti na Gorenském pripetila, ktere vzrok je gerda narada nezmérne pijače živiga strupa žganja.

Bil je na Gorenském v vasi B... kmetič, ki je vse, karkoli je zaslužil, prot za ljubo žganje zdajal. Pijačevanja že od mladih nog navajen mu torej tudi delo ni bilo kaj mar. Njive pičlo gnojene, na pol komaj obdelovane, so slabo žetev dajale; sadje, kar ga je raslo na vertu, je zanemarjeno le na redke léta pest češpelj, kopo jabek ali par hrusk obrodilo; celo pohištvo sploh je šlo rakovo pot. Čez dan je večidel pohajkoval in lenobo pasel, ponoči je pa po kerčmah posedal. In po-manjkanje živeža in naklón do žganja, ktero je bolj obrajal in čislal, ko vse drugo na svetu, sta pripom-gla, ga včasí prisiliti kake dva dni zaporedama opéko (cégel) žgati, de si je takó kaj maliga prislužil, kar je pa večidel berž berž za žganje šlo.

Bilo je ravno 12. dan maliga travna léta 1842, ko je vse popoldne popival. Ne dovelj, de je pol dneva zadjal, je sedel še v terdi noči pri ljubeznivi pijači. Pijan do verha, le ni nehal vléči, in maselj za maselj-nam ga je vlijal v gerlo, ki se je vidilo brez dná. Deset je ura bila in še ga ni bilo domú spraviti. Kerčmár — Bog mu daj nebesa! — ki je bil tudi mlinar, je šel spat, in z njim vred cela družina; le hlapec, ki sta se z gospodarjem v ponočnim delu v mlinu verstila, je trotil zraven njega. Že je šla ura na enajst, ali žga-njarkik je le še čivkal žganje, in zraven neusmiljeno klél, le čuda, de se zemlja ni odperla in zviškiga pre-klínjeavca požerla. Ali glej! žganje, kteriga se je

preobilo navlekel, mu je v glavi zavrelo, možgani so se mu zmešali — pamet je zgubil. Blesti je jel in zmešano govoriti. Hudobe je mislil krog sebe viditi; iz za mize je na enkrat planil, na sredo hiše pokleknil, križ storil in na glas moliti jel, pot mertvaški mu je stopil na čelo, na obrazu je bil blede, ko zid, bolj smerti, ko človeku podoben. Hlapca to viditi je bilo groza, lasje so mu po koncu stopali. Strahoma je poklical svojiga gospodarja. Cela družina se je spravila v tem na noge. Skonca so mislili, de jih imá za norca, kér so ga poznali, de rad ljudi trapá; tode viditi ga, na sredi hiše klečati, na glas moliti in pot mertvaški mu po čelu liti, so si koj mislili, de to ni nikoli šala, in strah in groza je vse navdala. Trepetaje so ga spraševali kaj de je, ali kratko je odgovoril: Ali ne vidite hudobe v me goreče zijati, le ganiti se ne smém. Znamnje, de se mu je pamet zmešala! Družina ni sicer nič vidila, ali slišati take besede, je vse še večí strah in groza obšla. Blagodarjeno (že-gnano) svečo so prižgali in z ravno tako vodo človeka oblivali ter mu je piti dajali. Čez nekaj časa je poprosil, de bi mu po gospod očeta (fajmoštra) poslali, torej je šel pôsel do cerkovnika, ali cerkovnik se je branil zdravimu človeku po noči posebno pa pol ure delječ po duhovna iti, in tudi ni šel.

(Konec sledí.)

Poslavljenje.

Žlahtniga gosp. Januarja Kurterja, višjiga zdravnika c. k. domorodniga regimenta v Ljubljani, ki so nam v Novicah že marsikako koristno reč oznanili, je mestna Ljubljanska gosposka zavoljo dobrovoljniga večletniga ozdravljanja ubozih — 8. dan svečana mest-njana (Bürger) z vsimi pravicami izvolila.

Slovenski pregovori

nabrani od gosp. prof. Drja. J. Zupana.

Ak družina ne bode besna, gostém ne bode hiša tesna. — Ako ne pomaga desnica, bo li pomagala le-vica? — Ako ne teče, pa kaplje. — Ako ravno sva brata, mošnji niste sestri. — Ako te jedro mika, zgrizi lupino. — Ako ti dobro na skali, pomikni se gori! — Beraška mavha vedno prazna. — Beseda ni konj. — Bés (Dämon) te lopi! — Bés te plentaj! (nehme ge-fangen). — Bil bi hleb, zobje se dobé. — Blagodat božja pada za zemljo. — Blago gre gori po niti, doli po vervi. — Blago odíde, um tebi pride. — Blagor meni! glejte kuma (Gevatter), meni bode dal dva ujma, (Mühlerge-bühr). — Blagor meni! glejte kuma, meni bo sòmlel brez ujma. —

Zastavica.

Kdo je 60 lét star, pa le 15 rojstnih dni šteje?

V. F.

Današnjimu listu je perdjan 6. dokladni list.

Žitni kup. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajinj	
	S. Maliga trav-na.		3. Maliga trav-na.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domače	2	20	2	20
1 » » banaške	2	23	2	22
1 » » Turšice.....	1	33	1	30
1 » » Soršice.....	—	—	2	—
1 » » Rži.....	1	42	1	50
1 » » Ječmena.....	1	34	1	34
1 » » Prosa.....	1	46	1	36
1 » » Ajde.....	—	—	1	28
1 » » Ovsu.....	—	57	—	52

— In zaupati je, de drugej jo bo prišla tista roka, ktera — deržaje na velikanski zbor in operta na nesprenmenljivo zvestobo nemških narodov — je za veliko vladanje vkrepnela; zaupati je, de pred Rudolfovim veličastnim vnukam se bo drugej tribojarno znamenje preganilo z glasnim vošilam nemških sinov: Slava našimu Cesarju — Slava naši edini domovini!“

„Takrat bo duh miru in pravice človeštvo presunil, bistrumnost podukov in vrednost modrosti se bo razglasovala, vse misli in želje se bodo vpokojile, — takrat bo občna sreča vam, vašim Sočnim bregam in mlajši hčeri jadranskiga morja vstala. Zatorej deržite zvesto s svojim Cesarjem in recite še enkrat: Slava našimu Cesarju Ferdinandu — Slava edini avstrijski domovini!“

28. dan sušca 1848.

Vaš prijatelj Janez Stein.

Ali ni očitna božja kazin?

Kteri bo imé Gospoda preklinjal, naj smerti umerje.
3. Moz. 24, 16.

Pervi dan tega mesca, saboto zvečer, so trije železnocestniki v Tremeljah pod Celjem, nadfari Laški, v neki ošterli kvartali. Eden izmed igravcov, je jel zgubovati. Pri vsaki zgubi igre je Boga klel in hudičeval. Še enkrat kvarte razdelijo — on zopet igro zgubi, in na to — o strah in groza! zagleda v kotu božjo mártro križaniga Jezusa, ter jo začne preklinjati rekoč: „Kaj stojiš tu gori, ti leseni Bog, ki ne ješ in ne piješ, zakaj mi ne pomagaš k sreči? Špijon mi mar ni! Potem vès togotin zgrabi božjo podobo, jo na tla treši, z nogama teptá, de se v mnoge kosčke razdrobi. In lej! pri tem hipu, ko preklinjevalec svoje hudobno delo dokončá, pade mertev na tla — na razdrobljeno Božjo mártro. Čern kot saje je postal po celim trupu, in v strahu je hodilo ljudstvo na Laško pokopališe preklinjevalca ogledovat. — Bog naj ga sodi! Nas pa obvari večni Bog take pregrehe, de ne bomo z zaničevanjem nikdar govorili od Boga, od svete vere, od svetnikov in njih podob.

Jožef Zabukošek.

Žganje huda huda reč.

(Strašna prigodba.)

(Konec.)

Že je eno odbila in še zmeram je klečal na enim mestu, ter molil, de morde svoje žive dni ni nikoli toliko časa skup in takó pobožno. Še le ob dvéh čez polnoč je vstal, ter nehal moliti, ko je že tri ure, od enajstih namreč do dvéh, neprenehama klečé molil. Drugi dan je šel domú in prihodnji k spovedi. — Zdaj pa je prišel 19. dan, ravno teden od tiste strašne noči. Spet se ga je lotila poprejšnja norost, še hujsi je blesti jel, ko danes téden. Viditi je bilo, de je popolnoma obnorel, kér je namreč popoldne tega dneva nekatere svojih prijatlov obiskoval slovó jemaje od njih, rekoč, de ga več ne bodo živiga vidili. To bledenje je spodbodlo nekaj možakov iz vasí, de so ga strašit šli na dom, de bi res kaj napéniga ne počél. Koj, ko se mrak stori, so prižgali blagodarjeno svečo, ktera jim je vès večer svetila. Kar se je enajsta ura blízala, toliko je nesrečni človek huje norel in bledel, in ko je enajst udarila, je segel pod posteljo po sekiri, in teméasi so še ti trije stražniki, ki so še pri njem bili, strahoma zbežali in samiga v hišici pustili, ki je zdaj, kar je imel boljiga blagá, v skrinjo zmetal, na plano znosil, hišico zaklenil, in svečo vtaknil — v slamnato streho, ktere se je naglo oginjal prijemal. Predin so ljudje na pomoč prihiteli, se je že oginjal tako narasel, de se ni dal pogasiti, kér je bila hiša vsa lesena. Sam pa, ki je zažgal, je plesal v svoji

norosti krog ognja, in poslednjič, o groza! — je skočil tudi on na sredo ognja v nar hujsi plamen. Skor četert ure je gorel v nar močnejim žaru, préden so ga z železnimi áki globoko na herbtu ranjeniga, na pol živiga vùn zlekli. Nesrečniga tega človeka se je bližnji sosed usmili in ga vzel za tisto noč pod streho, kjer je drugo jutro žalostno sklenil. Dokler je živel, so ga pri sosedu še imeli, ali mertviga so se branili na vso moč, torej so ga nesli v cerkev, kjer je ležal, de so se ure stekle, kar jih ima mertev nepokopan ležati. Take prigodbe pričá biti je bilo tisto vas in bližnjo okolico tako strah, de si po angeljskim zvononji svečér nobedin ni upal, zunej biti; ja še clo pri belim dnevu je bilo marsikteriga strah samši na polji delati. Hiša je do tál pogorela, in žena in dve hčeri ste bile v revšino trešene. — Taki so nasledki žganja! Marsikteriga je že ta pijáča časno in večno pogubila. Torej varuj se, komur je mar, srečno in dolgo živeti, in skerb, svojo dušo vekomej ne pogubiti, varuj se in varuj žganja, in sploh pijanosti; pijanost zapelje v greh, in grešnik, grešnik!

Tresi se po všim životi,
Bog pravičen je sodnik,
V svojih sodbah se ne moti,
Stavi grešniku mejnik.

M. Valjavec.

Dajte vsakimu, kar mu gré!

V saboto večer, to je 8. dan tekočiga mesca, je jelo proti 10. uri v Stražišu na Gorenském goreti; oginjal je bil velik, zakaj vse pohištva eniga kmeta so bile v plamenu, in gotovo cela vas bi bila v kratkim času v pepelu, če bi ne bili Stražiščanje in bližnji sosedje iz Šmartniga, med kterimi ženstvo nar večí hvale zasluži, s tako serčnostjo k gasenju pritisnili. Ženske so namreč celi dve uri na preterganje vodó zajemale, k ognju nosile in junaško gasile, in po tem takim s svojim verlim obnašanjem večí nesrečo celi vasi odverniti in oginjal zadušiti nar bolj pripomogle. Torej hvala, velika hvala, ne samo ženském Šmartné fare, temú všim tistim, ki so se pri ognju hrabro obnašali in gasiti pomagali.

Z ginjenim sercam se pa tudi cela Šmarska fara ljudomilim prebivavcam Krajskiga mesta zahvali, kér so s svojim častitim gospod komisarjem, in drugimi cesarskimi služabniki in s pomočjo mestnih stražnikov neudrudljivo gasiti pomagali in Stražiško vas večí nesreče oteli. Bog naj plača obilno njih dobrotljivo djanje! —

V Šmartnu pred Krajnjem 9. maliga travna 1848.

Slovenski pregovori

nabrani od gosp. prof. Drja. J. Zupana.

Bodi gruden, bodi kres, kadar zebe, neti les! —
Bodi Hrovat, bodi Čič, zberala ne bodem nič. —

Današnjimu listu je perdjan 8. dokladni list.

Žitni kúp. (Srednja cena).	V Ljubljani		V Krajnji	
	19. Maliga travna.		17. Maliga travna.	
	gold.	kr.	gold.	kr.
1 mernik Pšenice domace	1	47	2	22
1 » » banaške	2	20	2	24
1 » Tursice	—	—	1	31
1 » Soršice	—	—	2	58
1 » Reži	1	36	1	45
1 » Ječmena	1	35	1	35
1 » Prosa	1	47	1	38
1 » Ajde	1	33	1	30
1 » Ovsá	—	58	—	51